

deep dive

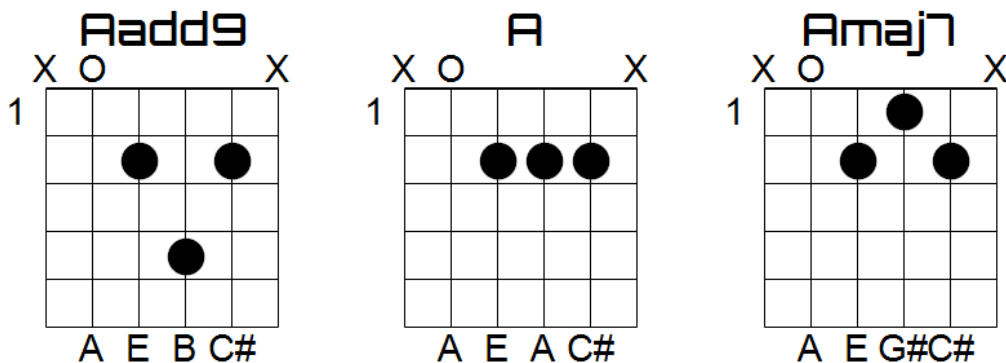
Uitgave	Categorie	Onderwerp
15	Akkoordenleer	Ornamentiek en akkoorden

“Deep Dive” is een periodiek verschijnend e-paper, dat naast de [GuitarJan.com](#) nieuwsbrief, wordt verstuurd aan geïnteresseerden. “Deep Dive” behandelt een specifiek muziektheoretisch onderdeel, dat kan variëren van een akkoorden clinic tot het behandelen van toonladder rariteiten of een gedetailleerde uitleg van een bepaalde solo, of een complex slagritme.

We gaan er voor de “Deep Dive” serie van uit dat je een redelijke muziektheoretische kennis hebt, waarbij onze website [GuitarJan.com](#) je natuurlijk alle studiemogelijkheden biedt.

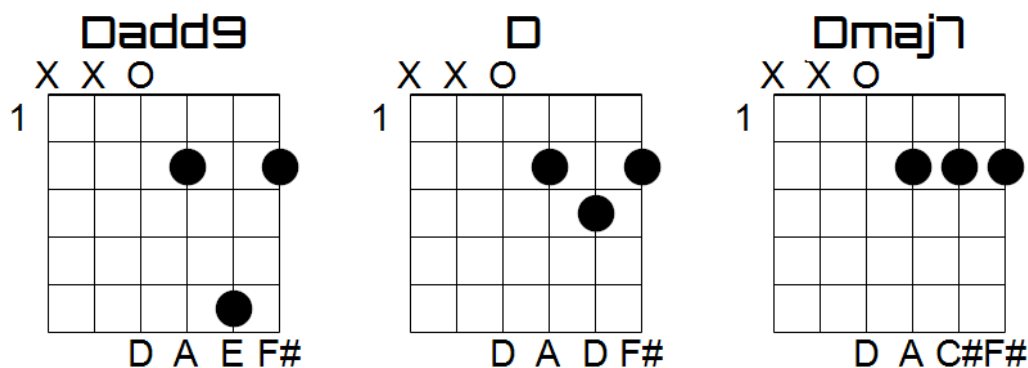
Ornamentiek en akkoorden

In de muziek heeft ornamentiek de betekenis van een verfraaiing, meestal in de vorm van toegevoegde noten, die niet essentieel zijn om de algemene lijn van de melodie (of harmonie) te dragen, maar die in plaats daarvan dienen om die lijn (of harmonie) te versieren of te “ornamenteren” voor toegevoegde interesse en afwisseling. Ornamentiek geeft de gitarist de mogelijkheid om expressiviteit toe te voegen aan een nummer. Veel ornamenten worden uitgevoerd als “snelle noten” rond een centrale, hoofdnoot, of als een *pull-down* of *hammer-on*. Er zijn veel soorten ornamenten, en in deze “Deep Dive” editie ligt de nadruk op ornamenteren door noten wat hoger of lager te plaatsen. Beginnen we met afbeelding 1.

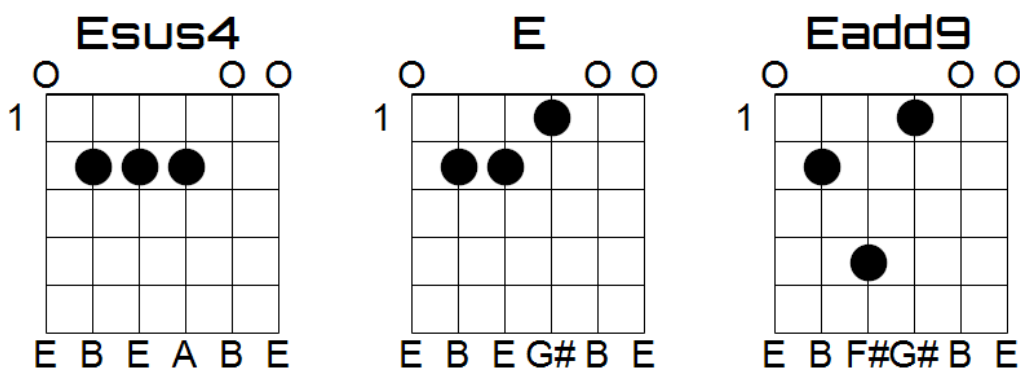
Afbeelding 1

Afbeelding 1 begint met een A majeur akkoord waaraan een non (9) is toegevoegd. Je speelt dit akkoord met een platliggende wijsvinger (barré stijl), en gebruikt de onderkant van de vinger om de hoge E-snaar te dempen. Na dit akkoord speel je de opvolgende akkoorden, dus A en amaj7, en keer terug naar A, om een twee-maten progressie te creëren. Wat je nu hebt gespeeld, is een geornamenteerd patroon gebaseerd op een A majeur akkoord, dat start op een noot omhoog (de B), en dan terugkeert naar een noot omlaag (G#). Afbeelding 2 volgt hetzelfde principe, alleen dan geredeneerd vanuit een D akkoord, waarbij je voor het gemakkelijkste spel, de bovenste vier snaren kunt tokkelen (*strumming*), of een 6/8ste telling gebruikt met een *down, down up down* slagritme.

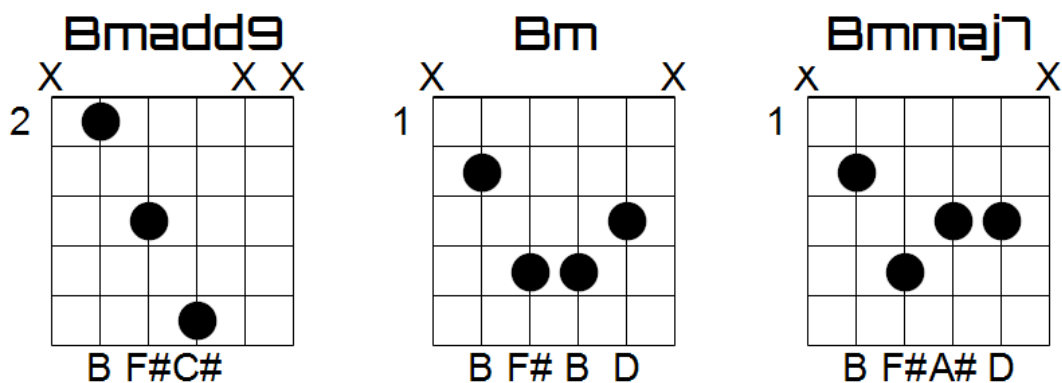
Afbeelding 2

Majeur septiem (maj7) akkoorden krijgen in bijvoorbeeld rockmuziek niet al te veel aandacht, dus het is goed een manier te vinden om wat "beweging" in een akkoordprogressie te krijgen, in plaats van statisch een D akkoord spelen.

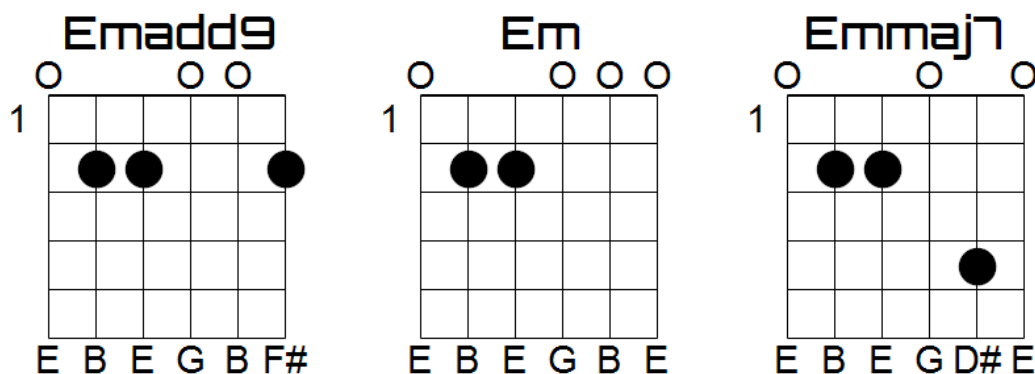
Afbeelding 3

In afbeelding 3 volgen we eenzelfde soort idee, maar deze keer starten we met een Esus4. Het sus4 akkoord gaat een noot naar beneden in vergelijking met het basis E akkoord, voordat we weer een noot naar boven gaan in het Eadd9 akkoord, om vervolgens weer naar het E akkoord terug te keren. Een noot omhoog, een noot omlaag, alleen in dit geval doen we dat met de terts (3) uit het akkoord. Als je de afbeeldingen 1, 2 en 3 achter elkaar speelt, en dan weer terugkeert naar afbeelding 1, dan heb je een fraaie 8 maten progressie. Je kunt, als vervanging voor de D akkoordenprogressie uit afbeelding 2, ook B mineur akkoorden gebruiken. Zie afbeelding 4, met een licht aangepaste versie van het Bmadd9 akkoord. We hebben de terts buiten dit akkoord gelaten, omdat, zelfs met heel veel rek-en-strek oefeningen, die terts zo laag op de hals, in deze akkoordvorm, niet haalbaar is.

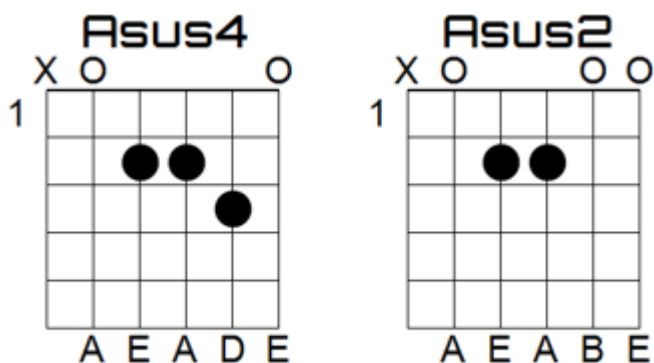
Afbeelding 4

De progressie in afbeelding 4 slaagt er in ieder geval in de integriteit te handhaven van de melodische beweging op de G-snaar. Net zoals voorheen, vervolgen we met een standaard akkoord (in dit geval de B mineur), en dan gaan we naar het zelden gebruikte Bmaj7 akkoord. Het is een beetje een dissonant klinkend akkoord in deze progressie, maar dat dissonante klankgevoel raak je snel kwijt als je weer terugkeert naar B mineur. Als we de B mineur akkoorden van afbeelding 4 in een 8 maten progressie gebruiken, dan zouden we kunnen starten op de A uit afbeelding 1, een progressie naar de B en E maken (afbeeldingen 3 en 4), en dan terugkeren naar A. Eenzelfde lange akkoordprogressie kun je maken met afbeelding 2, de D majeure. Daarna komt de E mineur, zie afbeelding 5, die ons weer terugbrengt naar dezelfde toegevoegde none (add9) en mineur septiem (min7) progressie als in afbeelding 4.

Afbeelding 5

De d# klinkt behoorlijk dissonant ten opzichte van de open E, maar daar merk je weinig van als je direct terugkeert naar het E mineur akkoord.

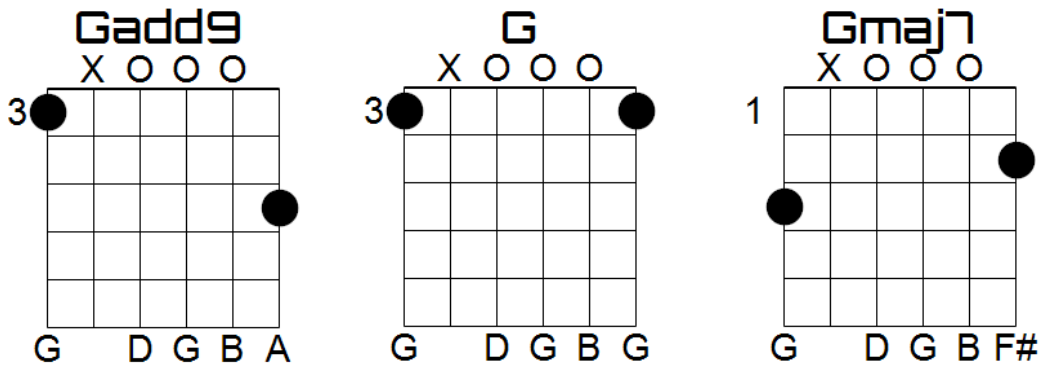
Afbeelding 6

Als we verder gaan, dan zou het volgende akkoord een A majeure moeten zijn, maar dan weer starten op een Asus4 akkoord (zie hiernaast afbeelding 6), net zoals we deden met het Esus4 akkoord in afbeelding 3. Afbeelding 6 laat je slechts twee akkoorden zien, maar de A majeure hebben we behandeld, zie het 2de akkoord in afbeelding 1.

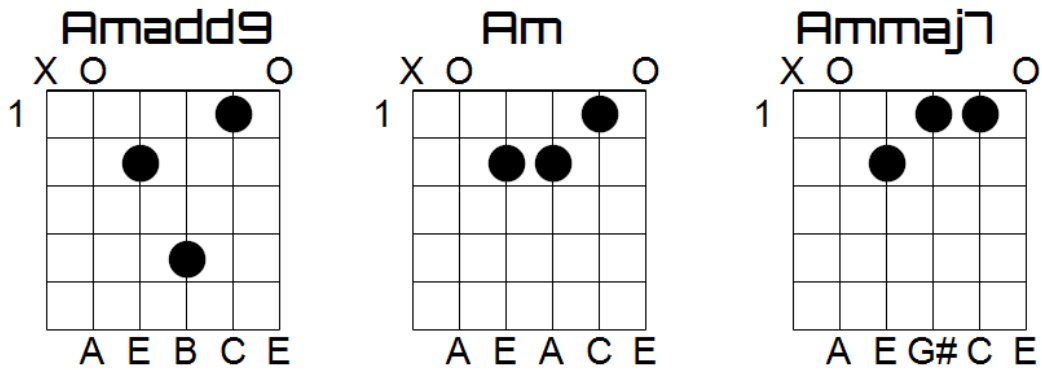
Je hebt je wellicht gerealiseerd dat de progressie die we hier volgen is I - ii - V - I. Ieder akkoord is geornamenteerd door verhoogde of verlaagde noten. Je kunt deze noot-omhoog en noot-omlaag truc voor alle majeure akkoorden gebruiken waarin open snaren voorkomen.

Deze ornamentatie werkt bijvoorbeeld prima met zowel het C majeure als het E majeure akkoord. Als je echter de hele akkoordprogressie wilt spelen met een ii - V combinatie, dan is het beste startakkoord daarvoor de G majeure.

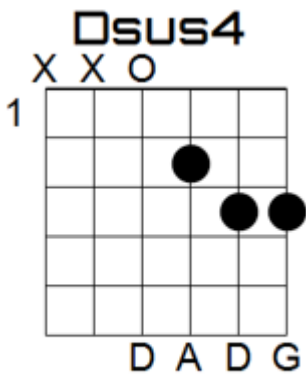
Afbeelding 7 (zie de volgende pagina) maakt er een werkelijke sprankelend geheel van met een bijna volledig met open snaren gespeeld Gadd9 akkoord, en een Gmaj7 in de progressie. Besef dat iedere snaar die gedempt moet worden (de A-snaar), met behulp van de onderkant van de vinger die de noot op de lage E-snaar pakt, effectief gedempt kan worden. Eenzelfde soort progressie heb je in afbeelding 8, met het ii akkoord, de A mineur. Akkoord V in de G majeure toonladder is D majeure, en de start van die progressie kun je zien in afbeelding 9. Verlaag je in het Dsus4 akkoord de D# noot op de hoogste E-snaar met één positie, dan heb je wederom het standaard D majeure akkoord. Als je de hoge E-snaar als open snaar speelt, heb je weer een Dsus2 akkoord. Ga daarna terug naar afbeelding 7, om de progressie in G geheel uit te spelen.

Afbeelding 7

Afbeelding 8

Tot aan dit punt hebben een I - ii - V - I akkoordprogressie gespeeld, en we hebben dat in drie verschillende toonsoorten gedaan: A, D en G majeur. Probeer ze achter elkaar te spelen, zonder te stoppen. Nu komt het slimmigheidje. Sla de laatste maat van de laatste G majeur sectie over, en ga naar een E majeur akkoord. Dit E majeur akkoord vervult dan de functie van het dominant V akkoord ten opzichte van A majeur, en je kunt weer van voren beginnen met deze, wel heel lange, akkoordprogressie.

Afbeelding 9